

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 iulie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Elena Covalenco,

Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 aprilie 2018, declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Ioniță Tatiana, în cauza penală în privința inculpatului

Ionel Ion XXX, născut la XXX,
originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 25.07.2017 - 23.11.2017;

2. Instanța de apel: 18.12.2017 - 18.04.2018;

3. Instanța de recurs: 15.06.2018 - 25.07.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 23 noiembrie 2017, Ionel Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal la 3 ani și 2 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Ațiunea civilă înaintată de Mutu Ilie a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Ionel Ion a prejudiciului moral în mărime de 8000 lei.

Ațiunea civilă înaintată de Balica Vasile a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului material să se expună instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Ionel Ion, la 21 ianuarie 2017, ora 10.10, conducând automobilul de model „Volkswagen Caddy”, cu n/î XXX, pe traseul R17 Fălești - Pîrlița km 5+200 m, încălcând prevederile pct.45 subpct.(1) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, potrivit căroră, „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: - starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; - dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; - starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; - situația rutieră”, astfel, din cauza vitezei neadaptate condițiilor rutiere, a pierdut controlul asupra vehiculului, a ieșit pe banda din sens opus și s-a ciocnit lateral dreapta cu automobilul de model „Volkswagen Caddy”, cu n/î XXX, condus de Balica Dumitru, care îl avea în calitate de pasager pe Mutu Ilie. În rezultatul impactului, ultimilor le-au fost cauzate leziuni corporale, fiind internați în

spitalul raional Făleşti și unde, în consecință, Balica Dumitru a decedat.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- procurorul, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei în această parte, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui I.Ionel, în baza art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de 4 ani și 6 luni închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, invocând că instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.75 Cod penal și i-a stabilit inculpatului o pedeapsă prea blândă; - instanța neîntemeiat a aplicat față de inculpat prevederile art.90 Cod penal; - nu a ținut cont de faptul că infracțiunea comisă de către inculpat face parte din categoria infracțiunilor grave, de consecințele survenite în rezultatul acțiunilor infracționale ale inculpatului, și anume că D.Balica a decedat, iar lui I.Mutu i-au fost cauzate leziuni corporale, că nu a reparat pretențiile de ordin financiar revendicate de către partea vătămată I.Mutu și succesorul părții vătămate D.Balica;

- avocatul V.Roibu în numele succesorului părții vătămate D.Balica, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei în această parte, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă executarea reală a pedepsei stabilite lui I.Ionel, în baza art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, invocând că instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.75 Cod penal și i-a stabilit inculpatului o pedeapsă prea blândă, inclusiv cea complementară; - instanța neîntemeiat a aplicat față de inculpat prevederile art.90 Cod penal; - nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, prejudiciul considerabil cauzat și că anterior a mai fost condamnat; - recunoașterea vinovăției și căința sinceră au doar un caracter declarativ, inculpatul nerecuperând prejudiciul material cauzat și nici nu se arată dispus să-l repare în mărimea solicitată de către succesorul părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 aprilie 2018, apelurile declarate de către procuror și avocatul V.Roibu în numele succesorului părții vătămate D.Balica au fost respinse ca nefondate.

În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a reținut că, sentința a fost contestată doar în partea stabilirii pedepsei penale și în latura civilă.

Cu referire la apelul declarat de către avocatul V.Roibu în numele succesorului părții vătămate D.Balica, instanța de apel a reținut că avocatul din numele persoanei împuternicite a formulat o cerere de retragere a apelului, cu renunțarea la acțiunea civilă pe motivul soluționării ei, cu încetarea procedurii în instanța de apel, ca rezultat al decăderii pretențiilor de ordin material și moral.

De asemenea, potrivit recipisei din 02.04.2018, avocatul V.Slabu în numele succesorului părții vătămate și ultima au confirmat repararea prejudiciului material și moral, solicitând menținerea sentinței.

Referitor la cererea formulată de către avocatul V.Roibu în numele succesorului părții vătămate D.Balica privind retragere a cererii de apel, instanța de apel, având în vedere prevederile art.407 alin.(1) Cod de procedură penală, a constatat că aceasta a fost depusă după etapa acordată de legea procesual penală și respectiv, neputând fi admisă. În aceiași ordine de idei, în virtutea prevederilor art.68 alin.(5) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de apel a respins cererea avocatului privind retragerea acțiunii civile, formulate de către succesorul părții vătămate D.Balica.

Totuși, la pronunțarea soluției, instanța de apel a ținut cont de poziția succesorului părții vătămate D.Balica, prin care nu-și mai susține pretențiile de ordin financiar față de inculpat, în legătură cu faptul că acesta din urmă a reparat prejudiciul material și moral cauzat.

Subsecvent, cu referire la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, ținând cont de circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului, care la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale, are la întreținere un copil minor, și-a recunoscut vina și s-a căit sincer pentru fapta comisă, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, că circumstanțe care agravează răspunderea penală nu au fost stabilite, și corect a conchis că corectarea inculpatului va putea fi atinsă prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării ei pe perioadă de probațiune și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare, stabilită lui I.Ionel, pe motiv că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.75 Cod penal și i-a stabilit inculpatului o pedeapsă prea blândă, individualizată contrar prevederilor legale; - instanța neîntemeiat a aplicat față de inculpat prevederile art.90 Cod penal, deoarece în speță lipsesc circumstanțe care ar permite aplicarea acestei norme, iar instanțele nu și-au motivat hotărârile în acest sens; - nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite și de consecințele ei, și anume că D.Balica a decedat, iar lui I.Mutu i-au fost cauzate leziuni corporale, că inculpatul anterior a mai fost sancționat contravențional pentru încălcarea regulilor de circulație rutieră.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procuror în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă drept temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept în cazul în care nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și atunci când instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând temeiurile respective în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare.

Totodată, Colegiul reține că autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică hotărârea instanței de apel numai referitor la pedeapsa stabilită lui I.Ionel, și anume în partea aplicării față de acesta a prevederilor art.90 Cod penal, or, așa cum reiese din textul recursului și solicitările acestuia, procurorul este de acord cu categoria și termenul pedepsei aplicate inculpatului, inclusiv cu termenul pedepsei complementare, dar nu este de acord cu suspendarea condiționată a executării ei.

Respectiv, examinând argumentele recursului prin prisma circumstanțelor cauzei și prevederilor legale pertinente, instanța de recurs le consideră drept lipsite de temei.

La acest capitol Colegiul relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Potrivit art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Complementar, potrivit principiului umanismului, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului. Închisoarea este una dintre cele mai severe pedepse și se aplică doar în cazurile când corectarea și reeducarea inculpatului nu este posibilă fără izolarea lui de societate.

În această ordine de idei, la stabilirea pedepsei lui I.Ionel, instanțele de fond au ținut seama pe deplin de principiile de aplicare, prevăzute de art.7, 61 Cod penal și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, stipulate în art.75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii, care face parte din categoria celor grave, de persoana inculpatului, care se caracterizează pozitiv la locul de trai, nu are antecedente penale, are un copil minor la întreținere, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite, iar drept circumstanțe atenuante au fost reținute recunoașterea vinovăției și căința sinceră pentru fapta comisă, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, că la faza judecării cauzei în instanța de apel a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, și corect au conchis că stabilirea față de acesta a pedepsei sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării ei este echitabilă, și că aceasta poate să își atingă scopul de restabilire a echității sociale, corijare și reeducare a inculpatului.

Sub acest aspect, Colegiul remarcă că instanța de apel, reținând circumstanțele descrise *supra*, și că succesorul părții vătămate D.Balica și avocatul acesteia, în ședințele instanței de apel au indicat că inculpatul a restituit prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune, și că sunt de acord cu pedeapsa stabilită prin sentință sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării ei (f.d.69-70 v.2), a ajuns la concluzia că prima instanță corect a conchis că scopul pedepsei va fi atins prin suspendarea executării pedepsei stabilite lui I.Ionel, pe un termen de probațiune de 3 ani.

Colegiul penal atestă că, suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acestuia.

În concluzie, Colegiul conchide că pedeapsa fixată inculpatului de prima instanță și menținută de instanța de apel este în corespundere cu prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, fiind în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale de care a fost recunoscut vinovat, iar aplicarea art.90 Cod penal în privința lui I.Ionel s-a efectuat în limitele legii, considerând că stabilirea pedepsei condiționate acestuia va atinge scopul pedepsei penale de corijare și reeducare.

Astfel, instanțele de fond au respectat principiile generale de stabilire a pedepsei, concluziile cărora corespund circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele legii și individualizată conform prevederilor legale.

Cu referire la argumentul recurentului, precum că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, Colegiul constată că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la emiterea soluției contestate, precum și motivele adoptării ei, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Prin urmare, argumentele recurentului sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art.394 Cod de procedură penală.

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către procuror nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Ioniță Tatiana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 aprilie 2018, în cauza penală în privința lui Ionel Ion, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 august 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu